

Գևորգ Իսրայելյան

*Եվրասիա միջազգային համալսարանի դասախոս,
իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ*
Էլ. հասցե՝ *g_i_1979@mail.ru*

DOI: 10.53614/18294952-2022.1-8

ՏԵՍԱՆԿԱՐԱՀԱՆՈՂ ԿԱՄ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՀԱՆՈՂ ՍԱՐՔԵՐՈՎ ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՎԱԾ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾԵՐՈՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹՈՒՄ ՊԱՏՇԱՃ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՐՅԻ ՇՈՒՐՋ

Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման բնագավառում կատարվում են բազմաթիվ իրավախախտումներ: Դրանց մի մասը հայտնաբերվում է տեխնիկական միջոցներով: Տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկություններից է գործի լուծումը վարչական պատասխանատվության ենթարկվող անձի բացակայությամբ: Այս հանգամանքով է պայմանավորված սույն հովազում անձի պատշաճ վարչարարության իրավունքի ապահովման խնդրի քննարկումը վերը նշված վարչական վարույթում: Հետազոտության արդիականությունը և նորույթը պայմանավորված է բացառապես տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի և այդ ընթացքում մարդու իրավունքների պաշտպանության հարցերին նվիրված հետազոտությունների բացակայությամբ:

Հիմնաբառեր. վարչական իրավախախտում, ճանապարհային երթևեկության կանոն, տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարք, վարչական վարույթ, պատշաճ վարչարարություն:

Ներածություն

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթի տեսակ է տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթը (այսուհետ՝ Վարույթ): Այլ վարույթներից այն տարբերվում է մի շարք առանձնահատկություններով: Մասնավորապես.

1. Վարույթի հիմքում ընկած են ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումները: Ընդ որում, խոսքը ճանապարհային երթևեկության կանոնների ոչ թե բոլոր խախտումների, այլ միայն մեխանիկական տրանսպորտային միջոցներով կատարված խախտումների մասին է:

2. Ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումները պետք է հայտնաբերված լինեն տեխնիկական միջոցներով:

3. Վարույթը կարգավորված է «Տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք): Օրենքի դրույթները չեն տարածվում այն դեպքերի վրա, երբ խախտումը հայտնաբերել է ճանապարհային ոստիկանը և կանգնեցրել տրանսպորտային միջոցը՝ անկախ փաստը տեխնիկական միջոցով ամրագրված լինելու հանգամանքից: Նմանատիպ դեպքերում գործում են Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգրք) դրույթները:

4. Ի տարբերություն այլ վարույթների, Վարույթը բաղկացած է երկու փուլերից՝ իրավախախտման հատկանիշների պարզման և վարչական ակտի ընդունման:

Թվարկված առանձնահատկություններով է պայմանավորված անձի պատշաճ վարչարարության իրավունքի ապահովման յուրահատկությունը և առկա խնդիրները Վարույթում:

Վերը նշվածի տրամաբանությամբ սույն հոդվածի նպատակը Վարույթում անձի պատշաճ վարչարարության իրավունքի պաշտպանության մակարդակի բարձրացումն է՝ հատկապես անձի լաված լինելու իրավունքի ապահովմամբ:

Մեթոդը

Խնդրո առարկան ուսումնասիրվել է համակարգային վերլուծության և փորձագիտական գնահատման մեթոդների օգտագործմամբ:

Վարույթում անձի պատշաճ վարչարարության իրավունքի բաղադրիչների ապահովման առանձնահատկությունները և առկա խնդիրները

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 50-րդ հոդվածի վերլուծությունից բխում է, որ պատշաճ վարչարարության իրավունքը ծավալուն ինստիտուտ է, ընդգրկում է գործերի անաչառ, արդարացի և ողջամիտ ժամկետում քննության, փաստաթղթերին ծանոթանալու, լսված լինելու իրավունքները:

Գործերի անաչառ քննության իրավունքը

Օրենսգրքի 245-րդ հոդվածը վարույթի խնդիրների թվին է դասում յուրաքանչյուր գործի հանգամանքներն օբյեկտիվորեն պարզելը: Արդի հայերենի բացատրական բառարանում «օբյեկտիվ» բառը նշանակում է նաև անաչառ, անկողմնակալ: Ըստ այդմ՝ անաչառ քննության իրավունքը գործի օբյեկտիվ վարույթի հնարավորությունն է: Գործի անաչառ քննության իրավունքի ապահովման երաշխիք է բացարկի (ինքնաբացարկի) ինստիտուտը, որը կարգավորված է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 24–26-րդ հոդվածներով: Մասնավորապես, վարչական մարմնի պաշտոնատար անձին արգելվում է քննարկել և լուծել գործը, եթե նա.

- վարույթի մասնակից է կամ մասնակիցներից որևէ մեկի ներկայացուցիչ,
- աշխատում է վարույթի մասնակիցներից որևէ մեկի մոտ,
- վարույթի մասնակիցներից որևէ մեկի կամ նրա ներկայացուցչի ազգականն է,
- նախկինում մասնակցել է տվյալ գործի քննարկմանը:

Նշված հիմքերից որևէ մեկի առկայության դեպքում վարույթի մասնակիցները կարող են գրավոր բացարկ¹ հայտնել վարույթն իրականացնող պաշտոնատար անձին կամ կոլեգիալ կազմով վարույթ իրականացնելիս՝ կոլեգիալ կազմի ցանկացած անդամի, իսկ վարչական մարմնի ղեկավարը, վարչական վարույթ իրականացնող պաշտոնատար անձը պարտավոր է անհապաղ ինքնաբացարկ հայտնել:

Բացարկ, ինքնաբացարկ հայտնելու կարգը սահմանված է օրենքով:

Գործերի արդարացի քննության իրավունքը

Այս իրավունքն ենթադրում է արդարության բոլոր պահանջների պահ-

1 Բացարկ կարող է հայտնվել նաև այն դեպքերում, երբ մինչև գործի քննարկման ավարտը տվյալ պաշտոնատար անձը իրապարակայնորեն արտահայտվել է գործի հնարավոր ելքի մասին, կամ գնահատական է տվել գործի փաստական հանգամանքներին, կամ մինչև ապացույցների հետազոտումը կանխավ գնահատական է տվել դրանցից որևէ մեկին, կամ երբևէ գործել է ի շահ վարույթի մասնակիցներից որևէ մեկի, կամ առկա են այլ հանգամանքներ, որոնք վկայում են գործի ելքով՝ տվյալ պաշտոնատար անձի ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն շահագրգռված լինելու մասին կամ կասկած են հարուցում տվյալ գործի առնչությամբ նրա անաչառության վերաբերյալ:

պանմամբ անկողմնակալ վարչական մարմնի կողմից իր շահերին առնչվող վարչական գործերի քննության հնարավորություն: Վարչական մարմինների կողմից ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց առնչվող գործերի արդարացի քննության իրավունքը լրացնում է պատշաճ վարչարարության իրավունքի բովանդակությունը ՀՀ Սահմանադրությամբ առանձնահատուկ կերպով չնախատեսված որոշակի այլ որակներով ու սկզբունքներով, որոնցից են, մասնավորապես, վարչական վարույթին արդյունավետ մասնակցության, անմեղության կանխավարկածի, իրավական որոշակիության սկզբունքները, ինչպես նաև վարչական վարույթում ապացուցման կանոնները: Վարչարարության ընթացքում նշված սկզբունքների ու կանոնների անտեսումը կամ ոչ պատշաճ երաշխավորումը հանգեցնում է պատշաճ վարչարարության իրավունքի խախտման, քանի որ այդ պարագայում վարչարարությունն իր ամբողջականության մեջ չի համապատասխանում նշված հիմնարար իրավունքի պահանջներին՝ անկախ դրա մյուս բաղադրիչների խախտումների առկայության կամ բացակայության հանգամանքից (Հակոբյան, 2018, էջ 8):

Վարույթում այս իրավունքի ոչ բոլոր տարրերն են առկա: Օրինակ, այս վարույթում վարչական պատասխանատվության ենթարկվող անձի մասնակցությունը չի նախատեսվում:

Գործերի ողջամիտ ժամկետում քննության իրավունքը

Օրենսգրքի 245-րդ հոդվածը վարույթի խնդիրների թվին է դասում յուրաքանչյուր գործի հանգամանքները ժամանակին պարզելը, ինչը նշանակում է օրենքով սահմանված վարույթային ժամկետների պահպանում: Օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասը նախատեսում է, որ իրավախախտման հատկանիշները պարզվում են 15 աշխատանքային օրում:

Եթե իրավախախտումը կատարվել է պետական² (պետական մարմին, պետական կառավարչական հիմնարկ, պետական հիմնարկ կամ որևէ այլ կարգավիճակ ունեցող պետական կազմակերպություն) կամ համայնքային (համայնքային կառավարչական հիմնարկ կամ որևէ այլ կարգավիճակ ունեցող համայնքային կազմակերպություն) կազմակերպությանն ամրացված (պատկանող) տրանսպորտային միջոցով, իրավախախտման հատկանիշները պարզելուց հետո՝ հինգ օրվա ընթացքում, գրավոր հարցում է կատարում համապատասխան կազմակերպությանը: Հարցումը ստացած կազմակերպության ղեկավարը կամ նրա լիազորած պաշտոնատար անձը պարտավոր է հնգօրյա ժամկետում վարչական մարմնին գրավոր հայտնել, թե իրավախախտման կատարման պահին ում է ամրացված եղել (ով է վարել) տրանսպորտային միջոցը:

Վարույթ իրականացնող մարմինը վարչական ակտը պարտավոր է ընդունել իրավախախտման հատկանիշները պարզելուց հետո՝ 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Վարչական ակտն ընդունելուց հետո՝ Օրենսգրքով

² Բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած՝ կապույտ գույնի առկայծող փարոսիկով կահավորման ենթակա տրանսպորտային միջոցների:

սահմանված կարգով և ժամկետներում հանձնվում է վարչական ակտի հասցեատիրոջը:

Ելնելով վերոգրյալից՝ վարչական մարմինը գործի քննությունը պետք է իրականացնի նշված ժամկետներում: Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ գործի ողջամիտ քննության իրավունքն ապահովվում է նաև «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 36-րդ հոդվածի կարգավորումներով: Հոդվածի 1-ին մասը սահմանում է, որ վարչական վարույթը պետք է իրականացվի հնարավորինս սեղմ ժամկետում: Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ եթե վարչական վարույթ հարուցելուց հետո վարչական մարմնի տրամադրության տակ առկա են համապատասխան վարչական ակտ ընդունելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը, բավարար չափով պարզաբանված և ձշգրտված են տվյալ գործի հանգամանքները, ապա վարչական մարմինը պարտավոր է վարչական ակտ ընդունել նշված հանգամանքների ի հայտ գալուց հետո՝ ողջամիտ ժամկետում՝ չապասելով ընդհանուր կամ հատուկ ժամկետի լրանալուն:

Փաստաթղթերին ծանոթանալու իրավունքը

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 50-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ վարչական վարույթի ընթացքում յուրաքանչյուր ոք ունի իրեն վերաբերող բոլոր փաստաթղթերին ծանոթանալու իրավունք, բացառությամբ օրենքով պահպանվող գաղտնիքների:

Այս իրավունքի իրագործման հնարավորություն նախատեսված է Վարույթի³ ընթացքում: Խնդիրն այն է, որ վարչական ակտի հասցեատերը մինչև վարչական ակտի հանձնվելը փաստացի տեղյակ չի լինում իր նկատմամբ իրականացված վարույթի մասին: Ըստ Օրենքի 4-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ վարչական ակտի հասցեատերը կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը կարող է տեսանյութի պատճենը տրամադրելու դիմում ներկայացնել վարչական ակտին իրազեկվելու պահից:

Լսված լինելու իրավունքը

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 50-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք պարտավոր են մինչև անձի համար միջամտող անհատական ակտն ընդունելը լսել նրան, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

Առհասարակ, վարչական վարույթում լսված լինելու իրավունքի ապահովման կառուցակարգը լսումներն են: «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 38-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը վարույթի ընթացքում

3 Վարույթի վերաբերյալ գործերը վարվում են էլեկտրոնային եղանակով՝ վարչական իրավախախտումների հաշվառման շտեմարանների միջոցով:

պարտավոր է վարույթի մասնակիցներին, նրանց ներկայացուցիչներին հնարավորություն տալ արտահայտվելու վարչական վարույթում քննարկվող փաստական հանգամանքների վերաբերյալ: Այդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ լուումներ կարող են չանցկացվել, եթե.

- 1) ընդունվելու է բարենպաստ վարչական ակտ, որը չի միջամտում այլ անձանց իրավունքների իրականացմանը կամ վարչական ակտի հասցեատերը չի պնդում, որ լուումներ անցկացվեն,
- 2) դիմումն ակնհայտ անհիմն է,
- 3) ընդունվում է բանավոր վարչական ակտ:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասը սահմանում է այն դեպքերը, երբ լուումներ չեն անցկացվում.

- 1) անհրաժեշտություն է առաջանում անհապաղ ընդունելու վարչական ակտ, քանի որ հապաղումը կարող է հանգեցնել հանրության համար որևէ վտանգի առաջացման,
- 2) ընդունվում է այլ ձևի վարչական ակտ:

Վերոգրյալ կարգավորումները չեն տարածվում Վարույթի նկատմամբ, քանի որ Վարույթի առանձնահատկությունները սահմանող Օրենքն այդ մասին լուում է: Բնական է՝ եթե վարչական ակտի հասցեատերը տեղեկանում է իր վերաբերյալ իրականացված վարույթի մասին միայն դրա ավարտից հետո, ապա լաված լինելու իրավունքի մասին խոսք լինել չի կարող:

Խնդրո առարկայի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության Վճռաբեկ դատարանի դիրքորոշումները

Վճռաբեկ դատարանը Վարույթին առնչվող որոշ իրավական կարգավորումների (մասնավորապես՝ Վարույթում ապացուցմանը և ընթացիկ փուլի բացակայությանը) և դրանց կիրառումն ապահովող մարմինների կողմից մեկնաբանման հարցերին անդրադարձ է կատարել 2015թ. Վարչական գործ թիվ ՎԴ/1091/05/14-ով և Վարչական գործ թիվ ՎԴ/6199/05/13-ով ընդունված իր որոշումներում: Քննարկելով կոնկրետ խախտումների վերաբերյալ հարցերը՝ նշված որոշումներում Վճռաբեկ դատարանը նշել է, որ Օրենքի իմաստով իրավախախտման հատկանիշները համարվում են պարզված, այսինքն՝ առկա է իրավախախտման փաստը, եթե տեսանյութում կամ լուսանկարում ամրագրված արարքի և իրավախախտման հատկանիշների միջև առկա է ակնհայտ համընկնում, **որը որևէ կասկած չի հարուցում:** Այլ կերպ ասած՝ տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ձանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների համար անձին պատասխանատվության ենթարկելու անհրաժեշտ պայման է տեսանյութում կամ լուսանկարում ամրագրված արարքի և իրավախախտման հատկանիշների համապատասխանության կասկած չհարուցելը:

Վարչական գործ թիվ ՎԴ/1091/05/14-ով կայացրած որոշմամբ Վճռաբեկ դատարանը նշել է, որ օրենսդիրը, նշված հանգամանքով պայմանավորված, Վարույթի համար նախատեսել է միայն երկու փուլ՝ իրավախախտման

հատկանիշների պարզման (հարուցման) և վարչական ակտի ընդունման (եզրափակիչ) փուլերը: Վարույթում ընթացիկ փուլի բացառումը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ տեսանյութում կամ լուսանկարում ամրագրված արարքի և իրավախախտման հատկանիշների ակնհայտ համընկնման, այդ համընկնման վերաբերյալ որևէ կասկածի կամ վերապահման բացակայության պայմաններում հաստատվում է իրավախախտման փաստը, և բացակայում է նաև իրավախախտման հետ կապված այլ հանգամանքների պարզման, հետևաբար նաև՝ ընթացիկ փուլի անհրաժեշտությունը:

Նույն որոշմամբ Վճռաբեկ դատարանը փաստել է. «Մինչդեռ «Տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքով որևէ իրավակարգավորում նախատեսված չէ այն դեպքերի համար, երբ տեսանյութում կամ լուսանկարում ամրագրված արարքի հատկանիշների և իրավախախտման հատկանիշների համապատասխանությունը կասկած է հարուցում (...): Օրենսդրական համապատասխան կարգավորման բացակայության պարագայում վարչական մարմինը գրկված է այդ կասկածը փարատելու նպատակով ապացույցներ ձեռք բերելու և դրանք գնահատելու հնարավորությունից»: Նշվածը վկայում է օրենսդրական փոփոխություն կատարելու անհրաժեշտության մասին:

Բացի այդ, գործնականում հանդիպել են դեպքեր, երբ տեսանյութում կամ լուսանկարում ամրագրված արարքի հատկանիշները և իրավախախտման հատկանիշները (օբյեկտիվ կողմը) համընկել են, սակայն խնդիր է առաջացել վարչական պատասխանատվության ենթարկվող անձի հետ կապված: Օրինակ՝ տրանսպորտային միջոցը խախտման կատարման պահին շահագործել է այլ անձ, սակայն վարչական ակտը ստացել է սեփականատերը: Մինչդեռ նշված իրավիճակները կբացառվեին՝ պատշաճ վարչարարության իրավունքի՝ ամբողջ ծավալով ապահովման պարագայում:

Վարույթում անձի պատշաճ վարչարարության իրավունքի ապահովմանը խոչընդոտող հանգամանքների վերացմանն ուղղված առաջարկություններ

Վերը շարադրվածից բխում է՝ Վարույթում պատշաճ վարչարարության իրավունքի ոչ բոլոր տարրերն են ապահովված, մասնավորապես՝ վարչական ակտի հասցեատերը չի ծանուցվում իր նկատմամբ իրականացվող վարույթի մասին, չի ունենում Վարույթին մասնակցելու, ուստի և Վարույթի ընթացքում վարութային փաստաթղթերին ծանոթանալու և լսված լինելու հնարավորություն: Մեր կարծիքով, նշվածը պարզապես Վարույթի առանձնահատկություններով հիմնավորելը ձիշտ չէ, անձը պետք է օգտվի իր սահմանադրական իրավունքից ամբողջ ծավալով, ուստի անհրաժեշտ են համապատասխան օրենսդրական փոփոխություններ:

Վարույթում պատշաճ վարչարարության իրավունքի բոլոր տարրերն

ապահովելու համար, մեր կարծիքով, անհրաժեշտ է Օրենքում կատարել հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները.

1. Վարույթի համար սահմանել վարչական վարույթի ավանդական 3 փուլերը,
2. նախատեսել իրականացվող Վարույթի մասին վարչական ակտի հասցեատիրոջ ծանուցման ընթացակարգ,
3. ընձեռել վարչական ակտի հասցեատիրոջ՝ Վարույթին մասնակցելու, Վարույթի ընթացքում վարութային փաստաթղթերին ծանոթանալու և լաված լինելու հնարավորություն:

Նշվածը հնարավորություն կտա Վարույթում վարչական ակտի հասցեատիրոջը ամբողջ ծավալով օգտվել պատշաճ վարչարարության իրավունքից, ընդլայնել ապացույցների շրջանակը (օրինակ՝ որպես ապացույց նախատեսել վարչական պատասխանատվության ենթարկվող անձի բացատրությունը), ինչի հիման վրա վարչական մարմնին ընդունել առավել հիմնավոր վարչական ակտեր, հնարավոր սխալների դեպքում խուսափել վերադատության, իսկ հետագայում նաև դատական կարգով անհարգի բողոքարկումներից, ինչն իր հերթին թույլ կտա զերծ մնալ ռեսուրսների ավելորդ վատնումից:

Եզրակացություն

Մեր կողմից կատարված հետազոտության արդյունքները վկայում են, որ Վարույթում վարչական ակտի հասցեատերը գործնականում չունի հնարավորություն ամբողջ ծավալով օգտվելու իր՝ պատշաճ վարչարարության սահմանադրական իրավունքից: Մեր կողմից ներկայացվող առաջարկությունները հնարավորություն կտան կատարելագործել Վարույթը կարգավորող Օրենքը, արդյունքում՝ առկա կլինեն քննարկվող սահմանադրական իրավունքի բոլոր բաղադրիչներից օգտվելու կառուցակարգեր: Նման պարագայում վարչական ակտի հասցեատերն ինքը կորոշի օգտվել համապատասխան իրավունքից, թե՛ ոչ:

Օգտագործված գրականություն

ՀՀ Սահմանադրություն, ընդունված 2005թ. հուլիսի 5-ին (առ 06.12.2015թ. փոփոխություններով): Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ: ՀՀՊՏ 2015.12.21:

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգիրք, ընդունված 1985թ. դեկտեմբերի 6-ին (առ 30.07.2021թ. փոփոխություններով և լրացումներով): Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ: ՀՍՍՀԳՍ 1985/23:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք, ընդունված 2004թ. փետրվարի 18-ին (առ 16.12.2021թ. փոփոխություններով և լրացումներով): Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ: ՀՀՊՏ 2004.03.31/18(317):

«Տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ձանապարհ»

հային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք, ընդունված 2008թ. Դեկտեմբերի 26-ին (առ 21.01.2020թ. փոփոխություններով և լրացումներով): Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ: ՀՀՊՏ 2008.12.30/76(666):

Վարչական գործ թիվ ՎԴ/6199/05/13-ով ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի որոշում, ընդունված 2015թ. ապրիլի 30-ին: Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ: ՀՀՊՏ 2015.06.03/31(1120):

Վարչական գործ թիվ ՎԴ/1091/05/14-ով ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի որոշում, ընդունված 2015թ. նոյեմբերի 27-ին: Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ: ՀՀՊՏ 2016.01.22/3(1183):

Արդի հայերենի բացառական բառարան http://www.nayiri.com/imagedDictionaryBrowser.jsp?dictionaryId=24&dt=HY_HY&query=%D6%85%D5%A2%D5%B5%D5%A5%D5%AF%D5%BF%D5%AB%D5%BE:

(մուտք՝ 23.02.2022)

Հակոբյան Կ.Վ., Անձի պարզաձ վարչարարության իրավունքը՝ սահմանադրական կարգավորումների համալրելություն: Ի.գ.թ. գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության սեղմագիր: Երևան, 2018:

References

Hayastani Hanrapetutyun Sahmanadrutyun [Constitution of the Republic of Armenia], yndunvats 1995t. hulusi 5-in. (ar 06.12.2015t. popokhutyunnerov). Hayastani iravakan teghekatvakan hamakarg. HHPT 2015.12.21.

Varchakan iravakhakhtumneri veraberyal Hayastani Hanrapetutyun orensgirk [Republic of Armenia Code on Administrative Offences], yndunvats 1985t. dektemberi 6-in. (ar 30.07.2021t. popokhutyunnerov yev lratsumnerov). Hayastani iravakan teghekatvakan hamakarg. HSSHGST 1985/23.

Varchararutyian himunqneri ev varchakan varuyti masin Hayastani Hanrapetutyian orenk [Law of the Republic of Armenia on the Principles of Administration and Administrative proceedings], yndunvats 2004t. petrvaı 18-in (ar 16.12.2021թ. popokhutyunnerov yev lratsumnerov): Hayastani iravakan teghekatvakan hamakarg. HHPT 2004.03.31/18(317):

Tesankarahanogh kam lusankarahanogh sarqerov haytnabervats chanaparhayin ertevekyutan kanonneri khakhtumneri veraberyal gortserov irakanacvogh varchakan varuyti arandznahatkutyunneri masin Hayastani Hanrapetutyian orenk [Law of the Republic of Armenia on Find out with video or photo equipment on the peculiarities of the administrative proceedings on cases of violations of traffic rules], yndunvats 2008t. ektemberi 26-in (ar 21.01.2020թ. popokhutyunnerov yev lratsumnerov): Hayastani iravakan teghekatvakan hamakarg. HHPT 2008.12.30/76(666):

Varchakan gorts tiv VD/6199/05/13-ov HH Vchrabek datarani voroshum, yndunvats 2015t. aprili 30-in: Hayastani iravakan teghekatvakan hamakarg. HHPT 2015.06.03/31(1120):

Varchakan gorts tiv VD/1091/05/14-ov HH Vchrabek datarani voroshum, yndunvats 2015t. noyemberi 27-in: Hayastani iravakan teghekatvakan hamakarg. HHPT

2016.01.22/3(1183):

Ardi hayereni bacatrakan bararan [Explanatory dictionary of modern Armenian]. http://www.nayiri.com/imagedDictionaryBrowser.jsp?dictionaryId=24&dt=HY_HY&query=%D6%85%D5%A2%D5%B5%D5%A5%D5%AF%D5%BF%D5%AB%D5%BE (accessed 23.02.2022)

Hakobyan K.V. Andzi patshach varchararutyun iravunqy sahmanadrakan kargavorumneri hamatekstum [The right to proper administration of a person in the context of constitutional regulations]. I.g.t. gitakan astichani haycman atenaxosutyun seghmagir: Yerevan, 2018:

Геворг Израелян

*Преподаватель Международного университета Евразия,
кандидат юридических наук, доцент
Эл. адрес: g_i_1979@mail.ru*

К ВОПРОСУ ОБ ОБЕСПЕЧЕНИИ ПРАВА НА НАДЛЕЖАЩЕЕ АДМИНИСТРИРОВАНИЕ В АДМИНИСТРАТИВНОМ ПРОЦЕССЕ ПО ДЕЛАМ НАРУШЕНИЙ ПРАВИЛ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ, КОТОРЫЕ ОБНАРУЖИВАЮТСЯ СРЕДСТВАМИ ВИДЕО ИЛИ ФОТО-ТЕХНИКИ

К видам процесса по делам об административных правонарушениях относится административное производство по делам о нарушениях правил дорожного движения, которые обнаружены средствами видео- или фотосъемки. Одной из особенностей административного производства по делам о нарушениях правил дорожного движения, выявленных средствами видео- или фотосъемки, является разрешение дела в отсутствие лица, привлекаемого к административной ответственности. В связи с этим обстоятельством автор выносит на обсуждение вопрос обеспечения права на надлежащее администрирование лицом в вышеуказанном виде административного процесса.

Исследования автора показали, что право надлежащего администрирования в административном процессе по делам нарушений правил дорожного движения, которые обнаруживаются техническими средствами, реализуется не полностью. Автор предлагает провести законодательные изменения, которые позволят адресату административного акта в полной мере реализовать право надлежащего администрирования в производстве; расширить круг доказательств, вследствие чего административный орган будет принимать более обоснованные административные акты; в случае возможных ошибок избежать бессмысленного обжалования в административном и судебном порядке, что в свою очередь позволит миновать ненужные траты ресурсов.

Ключевые слова: административное правонарушение, правила дорожного движения, видео или фото-техника, административный процесс, надлежащее администрирование.

Gevorg Israyelyan

Lecturer of the Law Department at Eurasia International University,

Ph.D. in Law, Associate Professor,

Email: g_i_1979@mail.ru

**ON THE ISSUE OF ENSURING THE RIGHT OF A PROPERLY
ADMINISTRATION IN THE ADMINISTRATIVE PROCEDURE OF
TRAFFICKING VIOLATIONS DETECTED WITH VIDEO RECORDING
OR PHOTOGRAPHIC DEVICES**

The types of proceedings in cases of administrative violations include administrative proceedings in cases of violations of traffic rules, which were detected by means of video or photography. One of the features of administrative proceedings in cases of violations of traffic rules, revealed by means of video or photography, is the resolution of the case in the absence of a person who is brought to administrative responsibility. Due to this circumstance, the author decided to discuss the issue of ensuring the right to proper management of the person in the above-mentioned form of the administrative process.

The author's research has shown that the right of proper administration in the administrative process in cases of violations of traffic rules that are detected by technical means is not fully realized. The author proposes to carry out legislative changes that will allow the addressee of the administrative act to fully exercise the right of proper administration in proceedings; expand the range of evidence, as a result of which the administrative body will adopt more substantiated administrative acts; in case of possible errors, to avoid senseless appeal in administrative and judicial proceedings, which in turn will allow to bypass the unnecessary waste of resources.

Key words: administrative offense, traffic rules, video or photo equipment, administrative proceedings, proper administration.

Հոդվածը խմբագրություն է ներկայացվել՝ 2022թ. փետրվարի 25-ին:

Հոդվածը հանձնվել է գրախոսման՝ 2022թ. մարտի 3-ին:

Հոդվածն ընդունվել է տպագրության՝ 2022թ. ապրիլի 10-ին: